

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Кафедра конституційного права України

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Публічне право: сучасні доктрини в судовій та правозастосовній
практиці»

Рівень вищої освіти – другий (магістерський) рівень

Ступінь вищої освіти – магістр

Галузь знань – 08 «Право»

Спеціальність – 081 «Право»

Статус навчальної дисципліни – обов'язкова

Рік набору – 2021

Харків
2021

Робоча програма навчальної дисципліни «Публічне право: сучасні доктрини в судовій та правозастосовній практиці» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право». Харків: Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого, 2021. 26 с.

Розробники:

Тетяна Слінько, завідувачка кафедри конституційного права України,
кандидатка юридичних наук, професорка

Любомир Летнянчин, доцент кафедри конституційного права України,
кандидат юридичних наук, доцент

Григорій Берченко, доцент кафедри конституційного права України,
кандидат юридичних наук, доцент

Затверджено на засіданні кафедри конституційного права України
(протокол № 1 від 10 вересня 2021 р.)

Оновлену редакцію (зі змінами та доповненнями)
затверджено на засіданні кафедри конституційного права України
(протокол № 9 від 13 червня 2022 року)

**Завідувачка кафедри - Тетяна Слінько, кандидатка юридичних наук,
професорка**

Зміст

1. Опис навчальної дисципліни.....	4
2. Очікувані результати навчання.....	6
3. Зміст програми навчальної дисципліни.....	10
4. Обсяг і структура навчальної дисципліни.....	13
4.1. Для здобувачів вищої освіти денної форми навчання.....	13
4.2. Для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання.....	14
5. Форми педагогічного контролю та засоби оцінювання результатів навчання	16
6. Критерії оцінювання результатів навчання.....	17
7. Педагогічний контроль для здобувачів вищої освіти денної /заочної форми навчання.....	19
8. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни.....	20

1. Опис навчальної дисципліни

Робоча програма навчальної дисципліни «Публічне право: сучасні доктрини в судовій та правозастосовній практиці» розроблена відповідно до освітньо-професійної програми «Право» другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право».

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень освіти	Дидактична структура навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 6,0	Галузь знань – 08 «Право» Спеціальність – 081 «Право» Рівень освіти – другий (магістерський)	Обов'язкова	Обов'язкова
Кількість модулів – 2		Рік підготовки: 2021	Рік підготовки: 2021
		семестр	семестр
Загальна кількість годин - 180		1	1
		Лекції	Лекції
		24 год.	8 год.
		Практичні/ семінарські заняття	Практичні /семінарські заняття
		24 год.	6 год.
		Самостійна робота	Самостійна робота
		132 год.	166 год.
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 - 4, самостійної роботи студента - 6 - 8.		Види контролю: поточний контроль; підсумковий контроль знань (іспит)	Види контролю: поточний контроль; підсумковий контроль знань (іспит)

Мета навчальної дисципліни – формування глибоких знань і практичних навичок щодо використання сучасних публічно-правових доктрин в судовій та правозастосовній практиці, активізація аналітичної діяльності студентів, проведення науково-дослідницької роботи, а також практичних навичок діяльності правника.

Завдання:

- набуття й розвиток загальних, спеціальних і предметних компетентностей сформованих під час вивчення теоретичних засад публічного права і його місця в системі національного права;
- опанування вчення про обмеженість владних повноважень та компетенцію органів публічної влади;
- оволодіння знаннями та навичками в сфері дискреції органів публічної влади та судового контролю за її реалізацією;
- з'ясування особливостей застосування публічно-правових доктрин в судовій діяльності;
- формування уявлень про доктринальні підходи в діяльності Конституційного Суду України;
- набуття знань про теоретичні і практичні аспекти доктрини верховенства Конституції України;
- розвиток навичок і умінь використовувати доктрину «належної правової процедури» в судовій та правозастосовній практиці;
- аналіз доктрини «войовничої демократії» в судовій та правозастосовній практиці;
- оволодіння знаннями і навичками в сфері доктрини позитивного обов'язку держави в умовах становлення в Україні правової соціальної держави;
- формування навичок в сфері застосування доктрини правомірних обмежень в реалізації прав людини і основоположних свобод.

Пререквізити: «Конституційне право України», «Держане будівництво та місцеве самоврядування», «Державне (конституційне) право зарубіжних країн», «Виборче право», «Демократія (від теорії до практики)», «Адміністративне право», «Кримінальний процес», «Цивільний процес», «Податкове право», «Судове право».

Кореквізити: «Порівняльне правознавство.

Постреквізити: «Професійна відповідальність правника», «Приватне право: сучасні доктрини в судовій та правозастосовній практиці», «Державна влада та місцеве самоврядування: теорія і практика».

2. Очікувані результати навчання

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен демонструвати такі результати навчання:

РН-1.	Аналізувати природу та сутність публічного права, його базові категорії.
РН-2.	Демонструвати розуміння змісту, механізму реалізації та обмежень дискреційних повноважень органів публічної влади.
РН-3.	Розкривати сутність та значення правової доктрини як джерела права.
РН-4.	Характеризувати положення про пряму дію норм Конституції України.
РН-5.	Аналізувати конституційну доктрину України та вміти її застосовувати
РН-6.	Демонструвати розуміння теорії установчої влади як політико-правової доктрини в аспекті верховенства Конституції України.
РН-7.	Аналізувати наслідки недотримання процедури прийняття та набуття чинності нормативним актом
РН-8.	Розкривати особливості доктрини войовничої демократії та її елементів, застосовувати її в судовій та правозастосовній діяльності.
РН-9.	Визначати зміст позитивних зобов'язань держави в різних сферах щодо окремих прав людини.
РН-10.	Характеризувати доктрину правомірних обмежень щодо реалізації прав людини.

Викладання навчальної дисципліни забезпечує формування у здобувача вищої освіти загальних і спеціальних компетентностей та досягнення результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти відповідної спеціальності та освітньо-професійною програмою «Право», а саме:

Загальних компетентностей:

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

ЗК3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК4. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК7. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК9. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК1.1. Здатність вирішувати проблеми інноваційного характеру.

ЗК1.3. Здатність формулювати особисту думку та доказово її представляти;

Спеціальних компетентностей:

СК1. Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності.

СК2. Здатність аналізувати та оцінювати вплив правової системи Європейського Союзу на правову систему України.

СК3. Здатність аналізувати та оцінювати вплив Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини на розвиток правової системи та правозастосування в Україні.

СК4. Здатність оцінювати взаємодію міжнародного права та міжнародних правових систем з правовою системою України.

СК5. Здатність використовувати сучасні правові доктрини та принципи у правотворчості та в процесі застосування інститутів публічного і приватного права, а також кримінальної юстиції.

СК6. Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію.

СК7. Здатність застосовувати знання та розуміння основних засад (принципів) та процедур судочинства в Україні.

СК9. Здатність застосовувати міждисциплінарний підхід в оцінці правових явищ та правозастосовній діяльності.

СК10. Здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм права, а також розуміння особливостей практики їх застосування.

СК13. Здатність доносити до фахівців і нефахівців у сфері права інформацію, ідеї, зміст проблем та характер оптимальних рішень з належною аргументацією.

СК15. Здатність самостійно готувати проекти актів правозастосування, враховуючи вимоги щодо їх законності, обґрунтованості та вмотивованості.

СК1.1. Здатність аналізувати механізми оцінки ефективності юридичної практики за напрямками (галузлями) юридичної діяльності.

СК1.2. Здатність демонструвати знання й розуміння правових систем в умовах глобалізації.

СК1.3. Здатність розрізняти принципи інститутів публічного і приватного права в юридичній діяльності.

СК1.5. Здатність вирішувати колізійні проблеми правового регулювання суспільних відносин.

СК1.6. Здатність демонструвати знання юридичної техніки та її прикладних аспектів (правотворчості, законодавчої техніки, техніки створення корпоративних актів, юридичних документів, систематизації юридичних актів, юридичного письма та юридичної термінології тощо);

Програмних результатів навчання:

ПРН 1. Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання.

ПРН 3. Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.

ПРН 4. Здійснювати презентацію свого дослідження з правової теми, застосовуючи першоджерела та прийоми правової інтерпретації складних комплексних проблем, що постають з цього дослідження, аргументувати висновки.

ПРН 6. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи.

ПРН 7. Дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання.

ПРН 8. Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності.

ПРН 9. Генерувати нові ідеї та використовувати сучасні технології у наданні правничих послуг.

ПРН 10. Аналізувати взаємодію міжнародного права та міжнародно-правових систем з правовою системою України на основі усвідомлення основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування права.

ПРН 11. Використовувати передові знання і методики у процесі правотворення та правозастосування інститутів публічного та приватного права і кримінальної юстиції.

ПРН 12. Проводити порівняльно-правовий аналіз окремих інститутів права різних правових систем, враховуючи взаємозв'язок правової системи України з правовими системами Ради Європи та Європейського Союзу.

ПРН 13. Аналізувати та оцінювати практику застосування окремих правових інститутів.

ПРН 14. Обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування.

ПРН 15. Мати практичні навички розв'язання проблем, пов'язаних з реалізацією процесуальних функцій суб'єктів правозастосування.

ПРН 17. Інтегрувати необхідні знання та розв'язувати складні задачі правозастосування у різних сферах професійної діяльності.

ПРН1.1.Визначати індикатори якості й ефективності юридичної практики.

ПРН1.2. Демонструвати знання й розуміння проблематики глобалізації в контексті розвитку сучасних правових систем.

ПРН1.3. Аналізувати механізми публічно-правового і приватно-правового регулювання в юридичній практиці.

ПРН 1.5. Демонструвати знання та розуміння механізму подолання правових колізій в правозастосовній практиці.

ПРН1.6. Демонструвати знання юридичної техніки та її прикладних аспектів в дискурсі правової епістемології та юридичної практики.

3. Зміст програми навчальної дисципліни

Модуль 1. Публічне право та правова доктрина як складові елементи національного права.

Публічне право в системі національного права. Феномен публічного і приватного права. Публічно-правові начала в системі права. Галузі публічного права. Принципи публічного права. Система джерел публічного права. Публічний інтерес як об'єкт правового захисту. Види публічних інтересів. Суб'єкти публічно-правових відносин. Публічні інститути.

Владні повноваження та компетенція органів публічної влади. Доктрина обмеженого правління. Доктрина належного урядування (good governance) в судовій та адміністративній практиці. Принцип захисту довіри громадян до держави і до права («доктрина vacatio legis») в практиці Конституційного Суду України. Конкуруюча компетенція і спори про повноваження в публічному праві. Принципи позитивного та негативного визначення компетенції органів місцевого самоврядування. Делегування державних повноважень і повноважень органів місцевого самоврядування. Доктрина прихованих повноважень органів публічної влади.

Дискреція органів публічної влади та судовий контроль за її реалізацією. Дискреційні повноваження органів публічної влади та їх види. Дискреція політичних та адміністративних органів. Дискреція при здійсненні

правотворчості і правозастосування. Судовий розсуд (дискреція). Дискреційні правові норми. Дискреційні повноваження і принцип юридичної визначеності. Вимоги до здійснення (реалізації) дискреційних повноважень. Судовий контроль за реалізацією дискреційних повноважень.

Публічно-правові доктрини в судовій діяльності. Поняття та ознаки правової доктрини. Правова доктрина як джерело права. Публічно-правові доктрини і їх застосування судами. Судовий активізм та судова правотворчість. Пряма дія норм Конституції України та права людини. Прогалини в праві як об'єкт конституційного та судового контролю. Доктрина політичного питання в практиці Конституційного Суду України та Верховного Суду. Позиції Верховного Суду та їх роль у правозастосовній практиці.

Конституційна доктрина України. Поняття та загальна характеристика конституційної доктрини України. Проблеми становлення в Україні сучасної конституційної доктрини. Розвиток офіційної конституційної доктрини. Принципи діяльності Конституційного Суду України. Юридичні позиції Конституційного Суду України: природа, значення, особливості зміни. Доктрини в практиці Конституційного Суду України.

Модуль 2. Окремі публічно-правові доктрин в судовій та правозастосовній практиці.

Доктрина верховенства Конституції України. Теорія установчої влади як політико-правова доктрина та національна практика. Доктрина конституційної ідентичності та євроатлантичні прагнення України. Ієрархія конституційних цінностей. Горизонтальний ефект конституції. Критерії конституційності правових актів. Юрисдикція Конституційного Суду України. Юридична природа рішень Конституційного Суду України та проблеми їх виконання (застосування).

Доктрина «належної правової процедури». Дотримання процедури прийняття та набуття чинності нормативним актом. Заборона зворотної дії

нормативних актів в часі. Процедурні гарантії притягнення особи до юридичної відповідальності. Презумпція невинуватості. Право не свідчити проти себе та на професійну правничу допомогу. Концепція плодів отруєного дерева в кримінальному процесі. Визнання неправомірними податкових повідомлень-рішень на підставі порушення процедури проведення перевірки. Due process в судовій діяльності. Процедурні та змістовні аспекти представництва прокуратурою інтересів держави.

Доктрина «войовничої демократії». Войовнича і процедурна демократія. Еволюція войовничої демократії: доктрина і практика ЄСПЛ. Заборона політичних партій і об'єднань громадян: критерії і практика адміністративних судів і Верховного Суду. Стандарти проведення люстрації: зарубіжний досвід і практика ЄСПЛ. Національна практика проведення люстрації та проблеми конституціоналізації люстраційних обмежень. Засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів та теоретико-практичні проблеми обмеження пропаганди їхньої символіки. Інші форми войовничої демократії в Україні (заборона георгієвської стрічки, заборона заперечення Голодомору тощо).

Доктрина позитивного обов'язку держави. Позитивні зобов'язання держави: класичний підхід до негативних і позитивних зобов'язань держави щодо гарантування прав людини. Трирівнева типологія зобов'язань держави: поважати, захищати та забезпечувати здійснення прав людини. Позитивні зобов'язання держави щодо гарантування «позитивних» прав. Заборона втручання держави у сферу індивідуальної свободи. Позитивні зобов'язання держави щодо гарантування «негативних» прав людини, обсяг і зміст таких зобов'язань. Доктрина «ефективного контролю» та захист прав людини на окупованих територіях. Захист постраждалих від збройного конфлікту на підконтрольній території. Тимчасово переміщені особи, право на компенсацію. Практика Конституційного Суду України, судів загальної юрисдикції та доктрина позитивного обов'язку держави.

Доктрина правомірних обмежень в реалізації прав людини і основоположних свобод. Еволюція доктрини правомірних обмежень. Сутність прав людини і основоположних свобод. Обмеження щодо реалізації прав людини: поняття, співвідношення з категоріями «звуження змісту та обсягу прав людини», «скасування прав людини». Абсолютні та відносні права і свободи людини і громадянина. «Трискладовий тест» і його елементи (законність, легітимна мета, необхідність у демократичному суспільстві). Правомірність (законність) обмеження реалізації прав і свобод людини. Легітимна мета як умова правомірності обмеження реалізації прав людини. Цінності, що захищаються шляхом обмеження реалізації прав людини. Пропорційність обмеження (втручання) реалізації прав і свобод людини. Практика органу конституційної юрисдикції, судів загальної юрисдикції та доктрина правомірних обмежень.

4.Обсяг і структура навчальної дисципліни

4.1. Для здобувачів вищої освіти денної форми навчання

№ п/п	Дата проведення (згідно розкладу)	Тематика навчального курсу	Обсяг у годинах			
			Усього	У тому числі		
				Лекції	Практичні заняття, семінарські заняття, колоквіуми тощо	Самостійна робота
		Модуль 1. Публічне право та правова доктрина як складові елементи національного права				
		Тема 1. Публічне право в системі національного права	12	2	-	10
		Тема 2. Владні повноваження та компетенція	16	2	2	12

		органів публічної влади.				
		Тема 3. Дискреція органів публічної влади та судовий контроль за її реалізацією.	16	2	2	12
		Тема 4. Публічно-правові доктрини в судовій діяльності.	17	2	2	13
		Тема 5. Конституційна доктрина України.	17	2	2	13
		<i>Разом</i>	78	10	8	60
		Модуль 2. Окремі публічно-правові доктрини в судовій та правозастосовній практиці.				
		Тема 1. Доктрина верховенства Конституції України.	24	4	4	16
		Тема 2. Доктрина «належної правової процедури».	17	2	2	13
		Тема 3. Доктрина «войовничої демократії».	18	2	2	14
		Тема 4. Доктрина позитивного обов'язку держави.	19	2	4	13
		Тема 5. Доктрина правомірних обмежень в реалізації прав людини і основоположних свобод.	24	4	4	16
		<i>Разом</i>	102	14	16	72
		Усього годин / кредитів ECTS	180/6,0	24	24	132

4.2. Для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання

№ п/п	Дата проведення (згідно розкладу)	Тематика навчального курсу	Обсяг у годинах			
			Усього	У тому числі		
				Лекції	Практичні заняття, семінарські заняття, колоквіуми тощо	Самостійна робота
		Модуль 1. Публічне право та правова доктрина як складові елементи національного права				
		Тема 1. Публічне право в системі національного права	14			14
		Тема 2. Владні повноваження та компетенція органів публічної влади.	14			14
		Тема 3. Дискреція органів публічної влади та судовий контроль за її реалізацією.	16			16
		Тема 4. Публічно-правові доктрини в судовій діяльності.	18	2		16
		Тема 5. Конституційна доктрина України.	18	2		16
		<i>Разом</i>	80	4	-	76
		Модуль 2. Окремі публічно-правові доктрини в судовій та правозастосовній практиці.				
		Тема 1. Доктрина верховенства Конституції України.	22	2	2	18
		Тема 2. Доктрина «належної правової	20		2	18

		процедури».				
		Тема 3. Доктрина «войовничої демократії».	18			18
		Тема 4. Доктрина позитивного обов'язку держави.	18			18
		Тема 5. Доктрина правомірних обмежень в реалізації прав людини і основоположних свобод.	22	2	2	18
		<i>Разом</i>	100	4	6	90
		Усього годин / кредитів ECTS	180/6,0	8	6	166

5. Форми педагогічного контролю та засоби оцінювання результатів навчання

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни «Публічне право: сучасні доктрини в судовій та правозастосовній практиці» передбачає проведення поточного та підсумкового контролю і здійснюється на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Поточний контроль знань включає:

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на *практичних заняттях* із застосуванням таких засобів: усне, письмове або експрес-опитування, вирішення практичних завдань або задач, участь у розробці кейсу, захист есе або реферату за ініціативи студента. Поточний контроль має на меті перевірку рівня підготовки студента у вивченні поточного матеріалу. У ході практичного заняття студент може отримати оцінку за чотирибальною шкалою (0, 1, 2, 3);
- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни, що проводиться наприкінці модулів у формі колоквіумів.
- впродовж семестру студенти виконують завдання для *самостійної*

роботи (підготовка презентації, есе, реферату тощо). Максимальна кількість балів за самостійну роботу – 4 бали.

Формою підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни є іспит. Допуск до іспиту – 20 балів.

Розподіл балів між формами організації освітнього процесу і видами контрольних заходів:

Поточний контроль				Самостійна робота студентів	Підсумков ий контроль (іспит)	Підсумкова оцінка знань
Модуль № 1		Модуль № 2				
п/з	модульний контроль (колоквіум)	п/з	модульний контроль (колоквіум)			
max 9	max 3	max 21	max 3	max 4	max 60	max 100

6. Критерії оцінювання результатів навчання

Вид контролю	Кількість балів	Критерії (за кожною з оцінок)
Поточний контроль на практичному / семінарському занятті	Max 3	Високий рівень активності на занятті; глибоке знання матеріалу, у тому числі орієнтація в основних наукових доктринах та концепціях за темою заняття; розгорнута, повна, правильна відповідь на питання; повна, правильна і переконлива аргументація при вирішенні проблемних правових ситуацій; засвоєння основної і додаткової літератури, рекомендованої навчально-методичним посібником за темою заняття; вільна орієнтація у правових джерелах та судовій практиці за темою заняття; усунення прогалин чи неточностей у відповідях інших студентів; високий рівень засвоєння практичних навичок за певною темою
	2	Середній рівень активності на занятті; неповне, неточне розкриття питання, розв'язання практичних завдань з окремими помилками; засвоєння основної і додаткової літератури, рекомендованої навчально-методичним посібником за темою заняття; часткове використання правових джерел за темою заняття; середній рівень засвоєння практичних навичок за певною темою
	1	Низький рівень активності на занятті; значна

		неповнота, суттєві неточності та прогалини у відповіді на питання; розв'язання окремих практичних завдань з теми; вирішення проблемних правових ситуацій з суттєвими помилками; суттєві прогалини у засвоєнні рекомендованої літератури за темою заняття; низький рівень засвоєння практичних навичок за певною темою
	Min 0	Відсутність знань по жодному з питань плану семінарських занять; не розв'язання практичних завдань; неприсутність на занятті
Модульний контроль	Max 3	Всебічне, систематичне і глибоке знання програмного матеріалу, бездоганно засвоєння спеціальної літератури, демонстрація студентом здатності до самостійного використання отриманих знань у практичній роботі.
	2	Виявлення студентом в достатній мірі знання основного програмного матеріалу, засвоєння навчальної літератури з предмета та виявлення студентом умінь орієнтуватися в ній; розкриття всіх питань без помилок, однак з незначною неповнотою у відповіді на питання
	1	Виявлення студентом певних (мінімальних) необхідних знань матеріалу, допущення помилок, суттєвих неточностей і погрішностей у відповіді, розкриття питань неповно, припущення суттєвих неточностей у відповіді
	Min 0	Повне незнання програмного матеріалу
Оцінка самостійної роботи студента	Max 4	Розгорнуте, повне, правильне розкриття всіх питань самостійної роботи; повна, правильна і переконлива аргументація; повне і правильне використання доктринальних, правових джерел та судової практики
	3	Відповіді на деякі питання містять окремі неточності чи неповноту; повне використання доктринальних, правових джерел та судової практики
	2	Робота містить неточності, неповноту розкриття окремих питань; правові джерела та судова практика використані частково
	1	Неповнота, неточності та прогалини у розкритті теми; використання недостатньої кількості доктринальних, нормативних джерел без посилання на судову практику
	Min 0	Невиконання самостійної роботи
Іспит	Max 60	Всебічне, систематичне і глибоке знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, у тому числі орієнтація в основних наукових доктринах та концепціях дисципліни. Засвоєння основної та додаткової літератури, рекомендованої кафедрою. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни та використання отриманих знань у практичній роботі.
	55	Повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. Засвоєння основної літератури та знайомство з

		додатковою літературою. рскомсндовоною кафедрою. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для практичної роботи
	50	Достатньо повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, за відсутності у відповіді суттєвих неточностей. Засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для практичної роботи
	45	Знання основного матеріалу. передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією. Засвоєння основної літератури. рекомендованої кафедрою. Помилки та суттєві неточності у відповіді на іспиті за наявності знань для їх самостійного усунення або за допомогою викладача.
	40	Знання основного матеріалу. передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією. Ознайомлення з основною літературою, рекомендованою кафедрою. Помилки у відповіді на іспиті за наявності знань для усунення найсуттєвіших помилок за допомогою викладача.
	35	Прогалини в знаннях з певних частин основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. Наявність помилок у відповіді на іспиті.
	Min 0	Відсутність знань значної частини основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. Неможливість продовжити навчання або здійснювати професійну діяльність без проходження повторного курсу з цієї дисципліни.

7. Педагогічний контроль для здобувачів вищої освіти денної/заочної форми навчання

Шкала підсумкового педагогічного контролю

Оцінка за	Визначення	Оцінка за національною	Оцінка за 100-бальною шкалою,
------------------	-------------------	-------------------------------	--------------------------------------

шкалою ECTS		шкалою	що використовується в НІОУ ім. Я. Мудрого
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	5	90-100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	4	80-89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75-79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків	3	70-74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60-69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати	2	20-59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов'язковий повторний курс		1-19

8. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни

Нормативно-правові акти

1. Конституція України: прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 рок <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Загальна декларація прав людини URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015
3. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 4.11.1950 р (Конвенцію ратифіковано Законом № 475/97-ВР від 17.07.97) URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text
4. Про Конституційний Суд України: Закон України від 13 липня 2017 року № 2136-VIII <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2136-19#Text>
5. Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України : Закон України від 15 квітня 2014 року № 1207-VII <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1207-18#Text>

6. Закон України: Про особливості державної політики із забезпечення державного суверенітету України на тимчасово окупованих територіях у Донецькій та Луганській областях від 18 січня 2018 року № 2268-VIII <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2268-19#Text>
7. Про міжнародні договори України: Закон України від 29 червня 2004 року № 1906-IV <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1906-15#Text>
8. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини : Закон України від 23 лютого 2006 року N 3477-IV <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3477-15#Text>
9. Кодекс адміністративного судочинства України від 6 липня 2005 року № 2747-IV <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15#Text>
10. Цивільний процесуальний кодекс України від 18 березня 2004 року № 1618-IV <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15#Text>
11. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13 квітня 2012 року № 4651-VI <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>
12. Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 року № 2755-VI <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>
13. Господарський процесуальний кодекс України від 6 листопада 1991 року № 1798-XII <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-12#Text>
14. Про Кабінет Міністрів України : Закон України від 27 лютого 2014 року № 794-VII <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-18#Text>
15. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21 травня 1997 року № 280/97-ВР <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text>

Література

Основна література

1. Головатий С. Про людські права. Лекції. К.: ДУХ І ЛІТЕРА, 2016. і-xxiv, 760 с.
2. Гришук О. В. Філософія конституційних цінностей: монографія / О. В.

- Гришук ; Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. Київ : Компанія "ВАІТЕ", 2019. 416 с.
3. Конституційне право України : підручник / {Т. М. Слінько, Л. І. Летнянчин, Ф. В. Веніславський та ін.} ; за заг ред. Т. М. Слінько. – Харків: Право, 2020. 592 с.
 4. Конституційне право: підручник / за загальною редакцією М.І. Козюбри. / Ю.Г. Барабаш, О.М. Бориславська, В.М. Венгер, М.І. Козюбра, А.А. Мелешевич. К.: Ваіте, 2021. 528 с.
 5. Ориу М. Основы публичного права. Москва : Инфра-М, 2019. 574 с.
 6. Погребняк С. П. Правові позиції Верховного Суду у контексті верховенства права і конституціоналізму. Київ: Ваіте, 2020. 240 с.
 7. Різник С. Конституційність нормативних актів. Сутність, методологія оцінювання та система забезпечення в Україні. Львів, 2020. 542 с.
 8. Савчин М. Порівняльне конституційне право. Київ: ВАІТЕ, 2020. 462 с.
 9. Христова Г. О. Позитивні зобов'язання держави у сфері прав людини: сучасні виклики: монографія. Харків: Право, 2018. 680 с.
 10. Шайо А., Уитц Р. Конституция свободы: введение в юридический конституционализм. М.: Издательство: Институт права и публичной политики. 2021. 579 с.
 11. Ukrainian Legal Doctrine: in 5 volums / Ed. by V.Ia. Tatsyi, eng. edition ed. and transl. by W.E. Butler. Vol. 2. Ukrainian Public Law Doctrine / ed. by Yu. P. Bytiak. London: Wildy, Simmonds and Hill Publishing, 2015. 864 p.

Додаткова література

1. Амністія та люстрація: механізми перехідного правосуддя для майбутнього України. Огляд міжнародної практики та національного законодавства: наук.-практ. вид. / Мартиненко О.А., Семьоркіна О.М. Київ, 2020. 84 с.
2. Берченко Г.В. Громадянське суспільство в Україні (конституційні аспекти): монографія. Х.: Юрайт, 2014. 208 с.

3. Бисага Ю. М. Право на судовий захист: конституційно-правовий аспект / Ю. М. Бисага, О. В. Лемак ; МОН України, Ужгор. нац. ун-т, Ін-т держави і права країн Європи. Ужгород : Вид. дім "Гельветика", 2015. 208 с.
4. Целлер Е., Куйбіда Р., Мельник М. Дискреція адміністративних органів і судовий контроль за її реалізацією: Звіт. – Право-justice. 2021. 54 с.
URL
https://court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/sud4857/zvit_dy skreciia.pdf
5. Захист прав внутрішньо переміщених осіб: монографія / за заг. ред.: д-ра юрид. наук, проф. О.Я. Рогача; д-ра юрид. наук, проф. М.В. Савчина; к.ю.н, доц. М.В. Менджул. Ужгород: РІК-У, 2018. 268 с.
6. Кресін О.В., Стойко О.М., Кресіна І.О. Відродження постконфліктних територій: світовий досвід і Україна К.: Норма права, 2021. 148 с
7. Любашенко В.І. Концепція "обов'язок захищати" і права людини. Одеса: Фенікс, 2019. 216 с.
8. Правова наука України: сучасний стан, виклики та перспективи розвитку : монографія / редкол.: О. В. Петришин (голова редкол.), В. А. Журавель (заст. голови редкол.), Н. С. Кузнецова (заст. голови редкол.) [та ін.] ; Нац. акад. прав. наук України. – Харків : Право, 2021. – 680 с.
9. Савчин М. Сучасні тенденції конституціоналізму у контексті глобалізації та правового плюралізму: монографія. Ужгород: РІК-У. 2018. 440 с.
10. Теорія та практика застосування Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод : компендіум; за заг. ред. О.В. Сердюка, І.В. Яковюка. Харків : Право, 2017. 374 с.

Інтернет-ресурси:

Сайт Ради Європи - <http://www.coe.kiev.ua>

- Сайт Європейського Суду з прав людини -
<http://www.echr.coe.int/Pages/home.aspx?p=home>
- Проект ЄС «Підтримка реформ у сфері юстиції» -
<http://www.justicereformukraine.eu/uk/>
- Офіційний веб-портал Верховної Ради України - <http://rada.gov.ua/>
- Офіційний веб-портал Президента України - <http://www.president.gov.ua>
- Офіційний веб-портал Кабінету Міністрів України -
<http://www.kmu.gov.ua>
- Судова влада України – <http://www.court.gov.ua>
- Офіційний веб-портал Верховного Суду -
https://supreme.court.gov.ua/supreme/gromadyanam/perelik_sprav/
- Офіційний веб-портал Конституційного Суду України -
<https://ccu.gov.ua/>
- Офіційний веб-портал Міністерства юстиції України -
<https://minjust.gov.ua/>
- Сайт Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини –
<https://www.ombudsman.gov.ua/>
- Сайт Харківської правозахисної групи - <http://khpg.org/>
- Сайт Української Гельсінської спілки з прав людини -
<https://helsinki.org.ua/articles/ukrajinska-hromadska-hrupa-spryyannya-vykonannya-helsinskyh-uhod/>
- Сайт Венеційської комісії - www.venice.coe.int
- Сайт «Український часопис конституційного права» -
<http://constjournal.com/>
- сайт International Journal of Constitutional Law, Oxford Academic
<https://academic.oup.com/icon>
- сайт Конституціоналіст - <https://constitutionalist.com.ua>

Стандартизований електронний навчально-методичний комплекс
кафедри конституційного права України.
[http://library.nlu.edu.ua/index.php?option=com_k2&view=itemlist&task=category
&id=165:kafedra-konstituczijnogo-prava-ukraini&Itemid=151](http://library.nlu.edu.ua/index.php?option=com_k2&view=itemlist&task=category&id=165:kafedra-konstituczijnogo-prava-ukraini&Itemid=151)